

НАЦИОНАЛНА СИГУРНОСТ NATIONAL SECURITY

РАЗВИТИЕТО НА КУЛТУРНИЯ ТУРИЗЪМ В ДЪРЖАВАТА, СВЪРЗАН С ПАТРИОТИЧНОТО ВЪЗПИТАНИЕ НА НАЦИЯТА, КАТО ЕЛЕМЕНТ ОТ НАЦИОНАЛНАТА СИГУРНОСТ

Ивайло Петров

***Резюме:** Статията трябва да покаже важната роля на културния туризъм не само в стопанската сфера, но и в патриотичното оформяне на светогледа на подрастващите, което несъмнено е важен елемент от сигурността на държавата. Образователно-приложният модел, който културният туризъм може да предостави с формирането на нагледни уроци по история, съчетани с насочване на светогледа на младото поколение към отминалите времена, предлагащи ценни уроци за бъдещето, съчетани с всички атракционни на туристическия брани, ще привлече интереса и ще породи желанието за посещаване на обекти от културното наследство, което ще генерира така необходимите приходи за музеите.*

***Ключови думи:** културен туризъм, национална сигурност, патриотизъм*

ВЪВЕДЕНИЕ

Развитието на културния туризъм в Република България трябва да се разглежда не само като инвестиция за постигане на възвращаемост на вложените капитали и умножаването им с цел реализирането на печалби. Трябва да разбираме, че част от тези печалби под формата на данъци влизат в държавната хазна, което също е важно за националната сигурност. Посещението на културни обекти е свързано с възпитаването и формирането на патриотични чувства в младото поколение, което също е съществен елемент от сигурността на държавата. Практикуването на екскурзии с цел посещението на културни обекти, свързани със славното минало, би бил правилен подход при формирането на патриотични чувства в подрастващите поколения. Такъв подход може да се разглежда като образователен елемент, който оставя трайна следа в светогледа на учащите. Важната роля на културния туризъм изпъква с образователната и познавателната цел на практикуването му и би бил атрактивна част за учащите, включен в учебните им програми.

СЪЩНОСТ НА КУЛТУРНИЯ ТУРИЗЪМ

Можем да разглеждаме културния туризъм като обогатяване на знанията и впечатленията, получени по време на пътуване. Тези знания и впечатления оставят трайна следа в светогледа, а оттам и в отношението към държавата. Туризмът е в пряка зависимост от културното развитие на нацията и представя пред туристите стремежа към самоусъвършенстване, любознателност и необходимостта от обществен живот и общуване със себеподобните. Оттук изхожда и разбирането за същността на културния туризъм като „специализирано туристическо пътуване, мотивирано от задоволяване на социокултурни потребности чрез консумация на културни ценности“ (Kostov, E., 2001, 15).

За по-успешно икономическо развитие и стимулиране на културния туризъм като фактор за патриотично възпитание могат да се създадат електронни карти за маркиране и събиране на точки от посещение на културни обекти, като при събирането на определен брой точки собственикът на електронната карта получава някаква отстъпка от посещението на хотел или друг обект от сферата на туризма. Един такъв стимул може да създаде предпоставки за по-чести посещения на обекти, свързани с културното ни наследство. Можем спокойно да определим като поделемент на културния туризъм – образователния туризъм. С развитието на съвременното информационно общество нарастват изискванията към интелекта, културата и образованието на неговите членове. Напълно нормално е да се изисква и търси културна възвръщаемост от туристическите пътувания, което е в пряка зависимост от културната среда на туристическата дестинация. Могат да се създадат културно-образователни програми, с които да се мотивират туристическите младежки пътувания в съчетание с повишаване на образователното равнище и възпитание в патриотични чувства. Тогава патриотизмът при младото поколение ще работи за създаване на отечествена гордост, като акцентира върху придобивките на нацията от историческото минало, представени в настоящето. Патриотизмът се отбелязва с чествания на значими събития от историческото минало чрез провеждане на мероприятия за сплотяване на нацията.

Като успешен пример за добре развит обект за културен туризъм в държава от Европа можем да посочим Франция и музея Лувъра. Днес Лувърът е разположен в центъра на Париж, между река Сена и улица „Риволи“, което е много удобно за посещение от туристите, интересувани се от безценните колекции, съхранени в залите и коридорите му. Освен огромните приходи, които Лувърът реализира, той е признак за национална гордост за французите и генератор на патриотично възпитание, представящ експонати не само от френската история, но и шедьоври на световноизвестни творци като Леонардо да Винчи, Рембранд, Рубенс, Тициан, Пусен и други известни художници. Сред прочутите скулптури в колекцията му са Венера Милоска и Нике от Самотраки, а колекцията на Едмонд де Ротшилд, дарена на музея през 1935 г., запълва самостоятелна зала. Само тази колекция съдържа 40 000 (четиридесет хиляди) гравюри, 3000 (три хиляди) картини и 500 (петстотин) илюстрирани книги. Следователно произведенията на изкуството, сътворени от известни творци и представляващи едни от най-скъпите експонати в колекциите на музеите, които

привличат туристите от цял свят, отдали се на културен туризъм, са предмет и на национална гордост и патриотично чувство за французите.

След като красотата и паричната стойност са предмет на национална гордост и пораждат патриотични чувства, а също така привличат туристи от цял свят, за да ги видят, е редно да се отдаде дължимото и на златните и сребърните съкровища, изложени в българските музеи. Важна част от техните колекции привлича туристите не само с красотата на ювелирното изкуство и с майсторството за постигане на съвършенство на детайла, но и със стопанската си стойност. Колекциите в българските музеи, подобно на представените в европейските музеи, са начин за опознаване на историята на българските земи, наследени са от поколение за поколение, но и възпитават в патриотизъм, което е важен елемент от нашата национална сигурност, както и от сигурността на Европа като цяло.

От съществена важност е културният туризъм да работи активно в две направления: вътрешен в държавата и външен към световните дестинации. Не бива да забравяме, че туроператорите, регистрирани в България, плащат данъци върху приходите и осигурителни вноски върху трудовите възнаграждения у нас, което е съществено перо от държавния бюджет, а приходите в него са несъмнено от интерес за националната сигурност. „Ето защо главната цел на националната ни сигурност е защитата на нашите национални ценности, които основно се съдържат в българското културно и природно наследство“ (Sachev, E., 2005, 13). Ценностите като цена, като стойност или като важност и полза!? В цитирания текст от книгата „Културно наследство и национална сигурност“ на Евгений Сачев се говори със сигурност и за патриотизма като такава ценност, който се създава в най-ранна детска възраст, повишава се и се засилва с опознаването на историята, културата и битата на нациите и е сърцевина на националната сигурност.

РЕЗУЛТАТИ

Вътрешната основа на националната сигурност на държавата и държавността в глобалния свят, в който живеем, се базира на защитата на интересите на демокрацията, човешките права и върховенството на закона. Институциите, ангажирани със сигурността на държавата, трябва да са организирани така, че да работят за предотвратяването на кризи, да умеят да управляват конфликти и да стабилизират постконфликтни ситуации. Основна задача на националната сигурност в една силна държава трябва да бъде гражданите да получат най-добрата сигурност срещу парите, които инвестират в структурите и институциите, натоварени със задачата да гарантират сигурността. Основно право и задължение на една държава е да държи монопола върху насилието на своята територия на база сигурността, която предлага на гражданите посредством законите и институциите.

„Дискусията за държавата може да тръгне от прочутото определение на Макс Вебер, който я нарича деец вътре в обществото, притежаващ монопол върху легитимното насилие. Това определение е просто и убедително: в добре организирани общества като тези, в които повечето от нас живеят или им се иска да живеят, частното или груповото насилие е нелегитимно. Конфликтът сам по себе си не е нелегитимен, но не може да се разреши

законно, като се използва частно или групово насилие. Само централната политическа власт и онези, на които тя е делегирала подобни права, могат да употребят насилие. Сред разнообразието от санкции за поддържане на реда най-крайната – силата – може да се приложи само от специален деец вътре в обществото, а той е ясно посочен, добре централизиран и дисциплиниран. Този деец или тази група дейци са държавата.“ (Gelner, E., 1999, 9–10)

Дефиницията на Макс Вебер вероятно съвпада с непосредствените възприятия на повечето членове на съвременните държави. Според Вебер държавата не трябва да се дефинира според извършваната от нея държавническа дейност, а според такава, която е присъща само на нея. Такъв монопол върху физическото насилие може да притежава само една добре построена, структурирана и работеща държава чрез своята система от работещи служби, гарантиращи националната сигурност. Спецификата на модерната държава е, че тя е наложила монопол върху легитимното насилие, за разлика от миналото, когато например „кланът“ като социално обединение си е служел с него.

ИЗВОДИ

Нацията не се ограничава от граници, защото много хора от националната общност могат да живеят навсякъде по света, но да определят себе си като представители на етноса, от който произхождат, и да носят паспорта на държавата, към която се самоопределят и/или в която са родени. Но всички представители на определена нация ги обединява патриотизмът, който носят в себе си и който е свързан с държавата, от която произхождат, а спомените за този патриотизъм се коренят в това, което са научили за миналото на предците, живели преди тях и оставили в днешния вид държавата, наследена от поколението.

За да са запознати добре с миналото на държавата си и за да могат да ценят настоящето и бъдещето, младите представители, отговарящи на хронологическата връзка етнос – народност – нация, посредством културния туризъм могат да се запознаят с културното наследство и това да остави траен спомен в тях и да възпитава, и да поддържа патриотичното чувство. Един от главните елементи на националната сигурност на държавата е чувството за принадлежност на нейните поданици, а то се възпитава още при младото поколение и се поддържа цял живот именно с познанието кои сме ние, откъде идваме и накъде сме се устремили в бъдещето.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Неслучайно в това изследване дадох пример с лидера на музеите в света – Лувъра, който е в центъра на френската столица Париж. Огромен брой хора посещават този музей всяка година, за да видят експонатите от цял свят в обособени колекции, придобити чрез търговски сделки, войни, колониална политика, водена от Франция през Ренесанса и Новото време, а и до съвременната епоха. Това издига държавата на висок пиедестал, който поражда гордост и самочувствие на поданиците на френската държава. Всяка държава има своето

славно минало, което трябва да се знае и да се помни, а това може да се случи само чрез нагледно представяне на колекциите и експонатите като част от културното ни наследство в музеите не само в България, но и в Европа и света. Трябва да се разбере, че развитието на културния туризъм не са само приходите в стопанската сфера на държавата ни, но и шанс да поднесем информацията за богатото културно наследство на Република България по възможно най-интересния начин пред туристите и младото поколение за създаване и развитие на патриотично чувство във всеки българин.

ЛИТЕРАТУРА

- Костов, Е. (2001). *Културният туризъм*. София: Университетско издателство „Стопанство“.
Сачев, Е. (2005). *Културно наследство и национална сигурност*. София: Петекстон.
Гелнър, Ъ. (1999). *Нации и национализъм*. София: Университетско издателство „Св. Климент Охридски“.

REFERENCES

- Kostov, E. (2001). *Cultural tourism*. Sofia: University Publishing House “Economics”.
Sachev, E. (2005). *Kulturno nasledstvo i nacionalna sigurnost*. Sofia: Petekston.
Gelner, E. (1999). *Nacii i nacionalizam*. Sofia: Universitetsko izdatelstvo “Sv. Kliment Ohridski”.

THE DEVELOPMENT OF CULTURAL TOURISM IN THE COUNTRIES, RELATED TO THE PATRIOTIC UPBRINGING OF NATIONS, AS AN ELEMENT OF NATIONAL SECURITY

Abstract: *The article was prepared to show the important role of cultural tourism not only in the economic sphere, but also in the patriotic shaping of the worldview of adolescents, which is undoubtedly an important element of the security of states. The educationally applied model that cultural tourism can provide with the formation of visual lessons in history combined with directing the worldview of the younger generation to the past offering valuable lessons for the future combined with all the attractions of the tourism industry will attract the interest and desire to visit cultural heritage sites, which will generate much needed revenue for museums.*

Keywords: *cultural tourism, national security, patriotism*

Ivaylo Petrov, PhD candidate
University of Library Studies and Information Technologies
E-mail: ipetrov710726@gmail.com